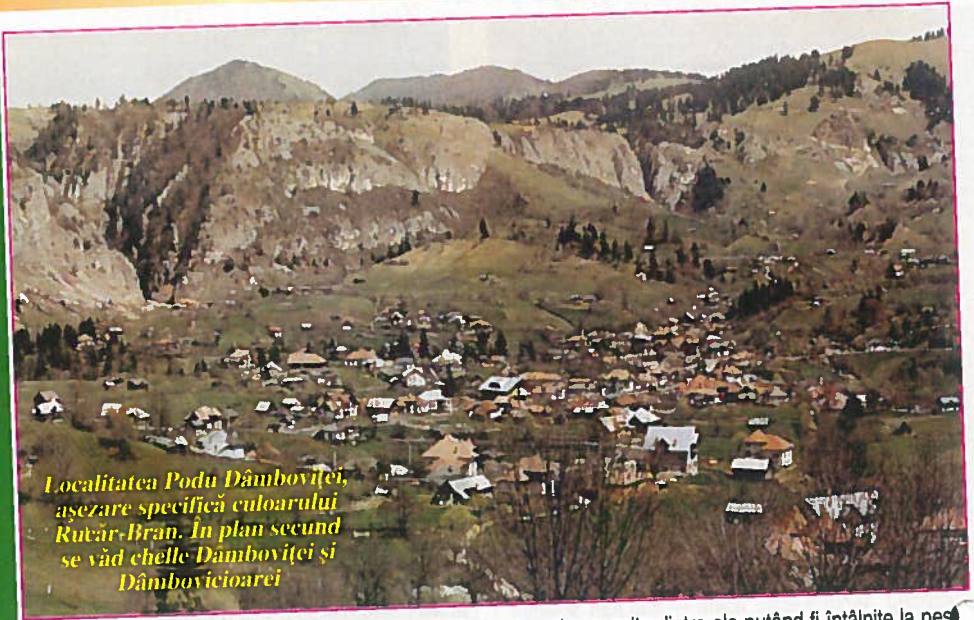

Între Câmpulung-Muscel și Brașov, străjuit spre răsărit de munții Bucegi și Leaota, iar spre apus de munții Iezer-Păpușa și Piatra Craiului, se află un ținut de un pitoresc unic, Culoarul Rucăr-Bran. Din cele mai vechi timpuri, acesta a constituit o poartă între Transilvania și Muntenia, o poartă care, în ciuda tuturor vicisitudinilor istoriei, asigură o unitate firească între cele două provincii.

Având orientarea generală nord-est — sud-vest, Culoarul Rucăr-Bran este situat la altitudini cuprinse între 500 și 1500 m, având un caracter depresionar în raport cu culmile montane ce-l străjuiesc de-o parte și de alta. Acest culoar este de natură tectonică, reprezentând de fapt un compartiment coborât de-a lungul unor falii, un graban flancat de horsturi înalte cu peste 1000 m. Cele două extremități sunt suspendate cu 300-350 m către unitățile limitrofe din nord și sud, respectiv către Depresiunea Brașov și Depresiunea Subcarpatică Câmpulung.

Localitatea Podu Dâmboviței, așezare specifică culoarului Rucăr-Bran. În plan secund se văd cheile Dâmboviței și Dâmbovicioarei

PORȚI TRANSCARPATICE

CULOARUL RUCĂR-BRAN

Relieful acestui spațiu este rezultatul unei evoluții îndelungate, fiind foarte variat, succedându-se, la sud de Platforma Branului, o serie de bazine depresionare — Peștera, Dâmbovicioara, Podu Dâmboviței, Rucăr și Dragoslavele, separate de înșeuări ce depășesc 1000 m în altitudine (Giuvala — 1240 m). Varietatea litologică — aici întâlnind roci cristaline, dar și calcare, conglomerate și gresii — a impus o modelare complexă, detașându-se ca formă specifică relieful carstic, fie el de suprafață sau de adâncime. Complexele carstice sunt foarte evoluat, de-a lungul a milioane de ani, apa modelând în calcarele de vârstă mezozoică un relief de un pitoresc deosebit, cu precădere în bazinele depresionare „Podu Dâmboviței”. Aici se întâlnesc numeroase sectoare de chei înguste — Cheile Dâmboviței, Dâmbovicioarei, Orății și Cheii, unice prin microformele întâlnite la tot pasul, avene, doline și polii de dimensiuni variate.

Carstul de adâncime este de o frumusețe deosebită, peșterile Dâmbovicioarei, Uluce, Stanciului ș.a. detașându-se prin valoarea științifică, prin fosilele pe care le adăpostesc, cursurile de apă și lacurile subterane, concrețiunile de calcit ce tapetează aceste cavități, și o faună cavemicolă specifică. Pe lângă relieful calcaros, iese în evidență relieful glaciar și periglaciuar din zona montană limitrofă — munții Iezer-Păpușa, Bucegi și Piatra Craiului.

Tot acest relief este îmbrăcat într-un covor vegetal ce-i conferă un farmec aparte. Pădurile masive de fag și conifere ocupă versanții montani limitrofi, dar și zona înaltă a culoarului, Giuvala-Fundata. Acestea constituie

o bogăție naturală deosebită, ce a contribuit decisiv la dezvoltarea civilizației locale de-a lungul veacurilor. În același timp, dezvoltarea păstoritului a impus o restrângere tratată a pădurilor în favoarea pășunilor și fânețelor.

La umbra acestor păduri își găsește adăpost o faună bogată — lupul (*Canis lupus*), ursul (*Ursus arctos*), mistrețul (*Sus scrofa*), cerbul (*Cervus elaphus*) fiind animale obișnuite ale acestor locuri, iar pe crestele sălbatice ale Bucegilor și Pietrei Craiului sălășluiește capra neagră (*Rupicapra rupicapra*). În apele rezezi de munte, păstrăvul (*Salmo trutta fario*) este un pește des întâlnit, reprezentând o atracție pentru pescarii sportivi, cât și pentru turiștii amatori de pescuit.

Cadrul natural oferit de acest ținut, cu un relief mai puțin accidentat și un climat montan adăpostit, a favorizat popularea sa încă de acum câteva mii de ani, așezările beneficiind de adăpostul natural oferit de munți. Putem vorbi de o fizionomie tipică, originală, a așezărilor din culoar, acestea având un aspect alungit, în lungul unor văi, cum este cazul localității Moeciu, sau sunt așezări risipite, cu deosebire pe platourile calcaroase, la peste 1000 m, localitățile Fundata și Podu Dâmboviței fiind caracteristice.

Pitorescul acestor așezări este dat de gospodăriile durate din piatră și lemn, cu o arhitectură specifică, putând vorbi, spre exemplu, de gospodării de tip „brănean” sau de tip „muscelean”, gospodării caracteristice economiei agropastorale practicate în zonă. Pe lângă așezările permanente, specifice pentru acest ținut, sunt și sălașele temporare, pastorale și

forestiere, multe dintre ele putând fi întâlnite la peste 2000 m altitudine.

Un alt punct de atracție pentru turiști îl constituie frumosul port popular, ce reunește elemente împrumutate din cele două provincii istorice românești pe care acest culoar le unește, elemente care au primit însă o amprentă specifică ținutului. Acesta prezintă o cromatică variată, în care culorile vii, alese, sunt transpuse în motive geometrice și florale de un deosebit rafinament. La toate acestea se adaugă obiceiurile, tradițiile, creațiile folclorice de o bogăție și expresivitate aparte.

Dintre zonele turistice, se remarcă Branul, poartă de pătrundere în culoar dinspre Țara Bârsel, ținut de legendă. Castelul Bran este principalul obiectiv istoric și muzeistic în același timp, în jurul său țesându-se numeroase legende. Acesta a fost construit în secolul al XIV-lea de meșterii brașoveni, făcând parte dintr-un amplu sistem de apărare a Transilvaniei împotriva invaziilor tătarilor și Imperiului Otoman. De asemenea, el avea rolul de a asigura paza drumului comercial ce lega cele două vechi provincii românești.

La celălalt capăt al culoarului, un alt monument, construit în prima jumătate a acestui secol, stă dovadă a istoriei recente. Monumentul de la Mateiaș a fost ridicat în memoria miilor de soldați români căzuți primul război mondial, în încercarea de a opri înaintarea trupelor austro-ungare și germane în toamna anului 1916.

Pentru amatorii de drumeții montane, Culoarul Rucăr-Bran reprezintă un loc de plecare pe numeroase trasee din munții Leaota, Bucegi, Iezer-Păpușa și Piatra Craiului. Toate acestea fac din acest ținut un punct de un real interes turistic, al cărui potențial este departe de a fi pus în valoare. Ținut legendar, de o frumusețe unică, fascinantă, această veritabilă „poartă transcarpatică” își așteaptă vizitatorii pentru a-i descoperi tainele.

prep. univ. Marian Enc
Facultatea de Geografie, București

Abruptul brănean al Bucegilor. În primul plan satul Fundata

Valea Moeciul în lungul căreia se dezvoltă localitatea cu același nume